

Institut des Réviseurs d'Entreprises
Institut Royal
Instituut van de Bedrijfsrevisoren
Koninklijk Instituut

**Vlaamse
overheid**

Afspraken over single audit: audit rekeningen 2014 Vlaamse overheid

Tussen

Het Rekenhof, vertegenwoordigd door de heer Ignace Desomer, voorzitter van het Rekenhof

En

Het Instituut van de Bedrijfsrevisoren, vertegenwoordigd door de heer Daniel Kroes, voorzitter

En

Het departement Financiën en Begroting van de Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door mevrouw Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie.

INHOUD

INHOUD	2
1. Inleiding	3
2. Juridische grondslag	4
2.1 Informatieopdracht Rekenhof	4
2.2 Certificeringsopdracht bedrijfsrevisor	4
2.3 Opdracht van het departement Financiën en Begroting.	5
2.4 Single audit	5
2.5 Kalender Rekendecreet	6
3 Vlaamse overheid	9
3.1 Beschrijving	9
3.2 Financiële rapportering	10
3.3 Kerncijfers	11
4 Controlestrategie voor de Vlaamse overheid	12
4.1 Algemene uitgangspunten	12
4.2 Materialiteit	13
4.2.1 Materialiteit op groepsniveau	13
4.2.2 Materialiteit groepsonderdelen	13
4.2.3 Grenswaarde	14
4.3 Geconsolideerde Vlaamse overheid	14
4.3.1 Toepassingsgebied	14
4.3.2 Significante groepsonderdelen	15
4.3.3 Niet-significante groepsonderdelen	15
4.4 Praktische afspraken	16
4.4.1 Contactpersonen	16
4.4.2 Strategie en planning	16
4.4.3 Uitvoering van de controle	17
4.4.4 Afsluitend gesprek (closing meeting)	17
4.4.5 Auditrapporten	18
5. Tijdpad voor de audit van de rekeningen 2014	19
6. Contact	19
Bijlage 1	21
Eenheden van de publieke sector	21
Bijlage 2	27
Allocatie van groepsmaterialiteit naar significante groepsonderdelen	27
Bijlage 3	29
Uittreksels uit de regelgeving over single audit	29

1. Inleiding

De Vlaamse Regering legde eind oktober 2014 de tweede aanpassing van de Vlaamse begroting voor 2014 ter goedkeuring voor aan het Vlaams Parlement. Het Rekenhof gebruikt deze ontwerp begroting als uitgangspunt voor zijn planning van de controles van de budgettaire ontvangsten en uitgaven van de Vlaamse overheid. De resultaten van deze financiële en wettigheidscontroles zullen worden gepubliceerd in het verslag over de algemene rekeningen 2014 en in het rekeningenboek over 2014.

De controles van het Rekenhof hebben zowel betrekking op de Vlaamse ministeries en diensten met afzonderlijk beheer, als op de Vlaamse rechtspersonen. Zij richten zich op de consolidatieperimeter Vlaamse overheid (S.13.12), maar ook op de Vlaamse rechtspersonen die niet tot de consolidatieperimeter behoren, maar waar het Rekenhof toch een controlebevoegdheid heeft.

Bij zijn controles past het Rekenhof het 'single audit' principe toe. Het bouwt zoveel mogelijk verder op de resultaten van de andere controleactoren.

Deze afspraken over single audit leggen uit op welke manier het Rekenhof, het Instituut van de bedrijfsrevisoren (voor de bedrijfsrevisoren, die een certificeringsopdracht overeenkomstig het Rekendecreet uitvoeren bij de Vlaamse rechtspersonen) en het departement Financiën en Begroting hun financiële controles onderling afstemmen wat betreft de controleplanning, -werkzaamheden en -resultaten.

2. Juridische grondslag

2.1 Informatieopdracht Rekenhof

Artikel 64 van het decreet van 8 juli 2011 houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof (= het Rekendecreet) bevestigt dat het Rekenhof op budgettaire en boekhoudkundig vlak een informatieopdracht uitvoert voor het Vlaams Parlement.

Die informatieopdracht is dubbel.

- Het Rekenhof geeft ex ante zijn opmerkingen bij de (initiële en aangepaste) begrotingen die de Vlaamse Regering ter goedkeuring indient bij het Vlaams Parlement.
- Het Rekenhof onderzoekt ex post de uitvoering van de begroting en rapporteert zijn opmerkingen bij de algemene rekeningen van de Vlaamse ministeries¹ en bij de jaarrekeningen van de Vlaamse rechtspersonen aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement.

Bij de planning, uitvoering en rapportering over zijn controles werkt het Rekenhof conform het ISSAI-normenkader voor audit in de publieke sector. De ISA-normen voor financiële audit, die door de bedrijfsrevisoren worden toegepast, maken integraal deel uit van het ISSAI-normenkader.

2.2 Certificeringsopdracht bedrijfsrevisor

Artikel 50 van het Rekendecreet stelt dat de jaarrekeningen van bepaalde Vlaamse rechtspersonen moeten worden gecertificeerd door een bedrijfsrevisor. Wat deze certificeringsopdracht inhoudt, wordt concreet ingevuld door artikel 9 van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende controle en single audit.

De bedrijfsrevisor controleert het getrouwe beeld van de jaarrekening. In dit kader onderzoekt hij het aangepaste karakter en de werking van de administratieve en boekhoudkundige organisatie, gericht op de financiële rapportering. Bij de uitvoering van deze opdracht houdt hij rekening met de mogelijkheid van fraude.

Ter certificering van de jaarrekening stelt de bedrijfsrevisor een driedelig verslag (hierna: single auditverslag) op:

- een verslag over het getrouwe beeld van de bedrijfseconomische balans en resultatenrekening en de toelichting hierbij;
- een verslag over de uitvoering van de begroting; en
- een verslag over de ESR-rapportering.

Daarnaast formuleert de bedrijfsrevisor in een managementletter aanbevelingen over vastgestelde tekortkomingen inzake organisatiebeheersing en vastgestelde inefficiënties en

¹ Uiterlijk vanaf de rekeningen over het begrotingsjaar 2020 wordt de controle van de algemene rekening van de Vlaamse Gemeenschap door het Rekenhof een certificeringsopdracht (conform artikel 3 van de wet van 10 april 2014 tot wijziging van de algemene bepalingenwet)

inbreuken op andere regelgeving die financiële gevolgen voor de entiteit met zich mee hebben gebracht of zouden kunnen brengen.

Artikel 50, § 2, voorziet in een uitzondering op de geheimhoudingsplicht van de bedrijfsrevisor ten opzichte van het Rekenhof en het agentschap Audit Vlaanderen voor:

- a) de informatie-uitwisseling over de auditstrategie en -planning, de monitoring en risicoanalyse, de controle en rapportering en de controlemethodieken inzake entiteiten van de Vlaamse overheid die zij gemeenschappelijk hebben als controledomein;
- b) de overdracht van informatie uit werkdocumenten van de bedrijfsrevisor inzake entiteiten van de Vlaamse overheid die zij gemeenschappelijk hebben als controledomein.

2.3 Opdracht van het departement Financiën en Begroting.

De opdracht van het departement Financiën en Begroting (FB) vloeit voort uit o.m. de artikelen 44, 46 en 50 van het Rekendecreet en de bepalingen van het Besluit van de Vlaamse Regering van 14 oktober 2011 betreffende de begroting en de boekhouding van de Vlaamse rechtspersonen.

Als administratie van de minister bevoegd voor Financiën en Begroting, (en in functie van de delegaties van de Vlaamse regering aan deze minister) heeft het departement een rol in het bepalen van de rapporteringsmodaliteiten (inhoud, structuur en timing) en het overmaken van de rekeningen van de Vlaamse rechtspersonen aan het Rekenhof. Zo moeten de Vlaamse rechtspersonen, met het oog op de ESR-consolidatie, hun jaarrekeningen uiterlijk op 31 maart volgend op het boekjaar waarop ze betrekking hebben, bezorgen aan de diensten van het Vlaams ministerie, bevoegd voor het financiële en budgettaire beleid, die belast zijn met de opmaak en consolidatie (dit is het departement FB). Het verslag van de bedrijfsrevisor wordt samen met de gecertificeerde jaarrekening van de Vlaamse rechtspersoon uiterlijk op 21 april volgend op het boekjaar waarop het betrekking heeft aan de Vlaamse Regering en het Rekenhof bezorgd. Met het Besluit van de Vlaamse Regering van 7 september 2012 om bedrijfsrevisoren de ESR-rapportering te laten certificeren, had de Vlaamse Regering voor ogen om de controles van de entiteit die instaat voor de ESR-consolidatie te beperken door gebruik te maken van de werkzaamheden van de bedrijfsrevisor.

Tot slot is het ook de opdracht van het departement FB de overheidsopdracht m.b.t. het aanstellen van bedrijfsrevisoren, te coördineren.

2.4 Single audit

Single audit gaat uit van "één enkel auditmodel voor de Vlaamse overheid, waarbij elk controleniveau voortbouwt op het voorgaande, met als doel de last voor de gecontroleerde te verminderen en de kwaliteit van de audit op te voeren, maar zonder de onafhankelijkheid van de betrokken auditororganen te ondergraven."

Artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende controle en single audit definieert de basisprincipes van single audit:

- De controleactoren volgen in overleg met het Rekenhof de risicoanalyse van de entiteit op en vullen de risicoanalyse aan.
- De controleactoren stemmen hun auditaanpak op elkaar af in overleg met het Rekenhof.

- De controleactoren stemmen de jaarplanning van de geplande controlewerkzaamheden op elkaar en op het Rekenhof af.
- De controleactoren maken maximaal gebruik van de resultaten van de audit- en controlewerkzaamheden die al door de andere controleactoren en het Rekenhof zijn uitgevoerd. Om dat te realiseren, stellen de controleactoren de resultaten van hun audit ter beschikking aan de andere betrokken controleactoren en aan het Rekenhof.

Het Rekenhof, Audit Vlaanderen en het Instituut van de Bedrijfsrevisoren hebben diezelfde principes overgenomen in de afsprakennota inzake audit in de Vlaamse administratie en de lokale besturen van 6 juni 2014². De controleactoren engageren zich ertoe om hun auditwerkzaamheden maximaal op elkaar af te stemmen om dubbel werk te vermijden, de controlelast te verminderen en de kostenefficiëntie van hun audits te verhogen. Concreet gebeurt dit via informatie-uitwisseling inzake strategie en planning, monitoring en risicoanalyse, rapportering, controlemethodieken en handleidingen en goede praktijken.

De afsprakennota, het Rekendecreet en het besluit 'single audit' hebben een juridisch kader gecreëerd die een verregaande samenwerking op het vlak van financiële controle mogelijk maakt. Deze nota vertaalt dit juridisch kader in praktische werkafspraken over single audit bij alle entiteiten van de Vlaamse overheid waar een bedrijfsrevisor met de certificering van de jaarrekening is belast.

2.5 Kalender Rekendecreet

Het Rekendecreet legt een strakke timing op voor de opmaak en de controle van de begrotingen en de rekeningen van de Vlaamse overheid (in ruime zin). Die kalender legt het kader vast waarbinnen het Rekenhof en de bedrijfsrevisoren hun controleactiviteiten moeten plannen, uitvoeren en rapporteren.

- De Vlaamse Regering dient de initiële begroting uiterlijk op 21 oktober van het jaar dat aan het begrotingsjaar voorafgaat in bij het Vlaams Parlement, met een afschrift aan het Rekenhof. De begrotingen van de Vlaamse rechtspersonen worden hieraan toegevoegd. Het Vlaams Parlement keurt uiterlijk op 31 december van het jaar dat aan het begrotingsjaar voorafgaat de initiële begroting goed. (artikel 15-17 en 37)
- De Vlaamse Regering dient de eerste begrotingsaanpassing uiterlijk op 30 april van het lopende jaar in bij het Vlaams Parlement, met een afschrift aan het Rekenhof. De begrotingen van de Vlaamse rechtspersonen worden hieraan toegevoegd. Het Vlaams Parlement keurt de eerste aangepaste begroting uiterlijk op 30 juni van het lopende jaar goed. (artikel 15-17 en 37)
- Bijkomende begrotingsaanpassingen moeten uiterlijk op 31 december van het lopende jaar door het Vlaams Parlement worden goedgekeurd (artikel 17).
- De Vlaamse Regering bezorgt de algemene rekeningen uiterlijk op 31 maart volgend op het begrotingsjaar aan het Rekenhof. Het Rekenhof bezorgt zijn opmerkingen voor 31 mei aan de Vlaamse Regering, die voor 21 juni antwoordt op die opmerkingen. Het Rekenhof bezorgt zijn opmerkingen samen met het antwoord van de Vlaamse Regering voor 30 juni aan het Vlaams Parlement (artikel 32).

² Deze afsprakennota is een actualisatie van de afsprakennota van 26 januari 2011. De initiële afsprakennota werd aangepast aan de gewijzigde wettelijke en reglementaire context.

- De jaarrekeningen van de Vlaamse rechtspersonen moeten uiterlijk op 31 maart volgend op het boekjaar waarop zij betrekking hebben aan het Rekenhof worden bezorgd. Het Rekenhof bezorgt zijn opmerkingen voor 31 mei aan de Vlaamse Regering, die voor 21 juni antwoordt op die opmerkingen. Het Rekenhof bezorgt zijn opmerkingen samen met het antwoord van de Vlaamse Regering voor 30 juni aan het Vlaams Parlement (artikel 46).
- Als de jaarrekening van de Vlaamse rechtspersoon door een bedrijfsrevisor moet worden gecertificeerd, wordt het verslag van de bedrijfsrevisor samen met de gecertificeerde jaarrekening uiterlijk op 21 april volgend op het boekjaar waarop het betrekking heeft aan de Vlaamse regering en het Rekenhof bezorgd (artikel 50).
- Uiterlijk op 15 april volgend op het boekjaar waarop de gegevens betrekking hebben, wordt een geconsolideerde rekening opgesteld, waarvan een afschrift wordt bezorgd aan het Rekenhof. De geconsolideerde rekening wordt uiterlijk op 15 september volgend op het boekjaar waarop de gegevens betrekking hebben ter kennisgeving meegedeeld aan het Vlaams Parlement (artikel 51-52).
- De Vlaamse Regering dient het ontwerp decreet van de algemene rekening uiterlijk op 15 september volgend op het boekjaar waarop de gegevens betrekking hebben, in bij het Vlaams Parlement, met een afschrift aan het Rekenhof (artikel 52).
- Het boekjaar wordt afgesloten bij de decretale goedkeuring van de algemene rekeningen door het Vlaams Parlement uiterlijk op 31 oktober van het volgende jaar (artikel 31).

Het tijdschema van de controles wordt aangestuurd op basis van de rapporteringsdeadlines in het Rekendecreet. Het Rekenhof, de bedrijfsrevisoren, en het departement FB zullen hun controles en opdrachten zodanig plannen en uitvoeren dat deze strikte rapporteringsdeadlines worden gehaald.

ESR-geconsolideerde rekening

Het besluit van de Vlaamse Regering van 14 oktober 2011 betreffende de begroting en de boekhouding van de Vlaamse rechtspersonen, zoals gewijzigd door artikel 31 van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 2012 tot wijziging van diverse besluiten van de Vlaamse Regering betreffende de financiën en de begrotingen, bepaalt:

- De jaarrekeningen van de Vlaamse rechtspersonen zonder raad van bestuur worden opgesteld door de inhoudelijk bevoegde minister en worden bezorgd aan de Vlaamse minister, bevoegd voor financiën en begroting. Het departement Financiën en Begroting bezorgt de jaarrekeningen aan het Rekenhof.
- De jaarrekeningen van de Vlaamse rechtspersonen met raad van bestuur worden bezorgd aan de inhoudelijk bevoegde minister en aan de Vlaamse minister, bevoegd voor financiën en begroting. Het departement Financiën en Begroting bezorgt de jaarrekeningen aan het Rekenhof.

Om de jaarrekeningen van de Vlaamse rechtspersonen conform het Rekendecreet uiterlijk op 31 maart volgend op het boekjaar waarop zij betrekking hebben aan het Rekenhof te kunnen bezorgen, moeten de rechtspersonen deze uiterlijk op maandag 30 maart 2015 aan het departement Financiën en Begroting bezorgen.

Het departement Financiën en Begroting maakt tegen ten laatste 15 februari 2015 een eerste versie van de ESR-geconsolideerde rekening 2014 op. Deze rekening is gebaseerd op de voorlopig definitieve ESR-uitvoeringsrekeningen die de rechtspersonen uit de

consolidatieperimeter in januari 2015 zullen aanleveren. De uitvoeringscijfers van de rechtspersonen worden geconsolideerd met de ESR-uitvoeringsrekeningen van de verschillende beleidsdomeinen en DAB's.

Een tweede versie van de ESR-geconsolideerde rekening 2014 wordt opgemaakt tegen 15 april 2015. De dienst rechtspersonen van het departement Financiën en Begroting verzamelt de ESR-uitvoeringsrekeningen uit de ingediende jaarrekeningen 2014 en gebruikt deze als basis voor de opmaak van de ESR-geconsolideerde rekening voor de groep entiteiten met rechtspersoonlijkheid. Samen met de ESR-uitvoeringsrekening 2014 van de Vlaamse Gemeenschap (zoals opgenomen in de algemene rekening) wordt dit de geconsolideerde ESR-rekening 2014.

De bedrijfsrevisor moet het Rekenhof uiterlijk tegen 31 maart op de hoogte brengen van de vaststellingen die aanleiding kunnen geven tot een aangepaste verklaring, hieronder inbegrepen zijnde de paragraaf inzake overige aangelegenheden en de paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden bij de controle van een entiteit van de Vlaamse overheid en die van invloed kunnen zijn op de (geconsolideerde) ESR-rapportering door de Vlaamse overheid. Daarbij wordt zowel de inhoud van de vaststellingen, de geraamde impact, de reactie van de gecontroleerde, als een kopie van de onderbouwende stukken meegedeeld. Het Rekenhof communiceert deze opmerkingen de volgende werkdag samen met zijn eigen controleresultaten aan het departement Financiën en Begroting zodat hiermee rekening kan worden gehouden bij het opstellen van de ESR-rapportering (tegen 15 april).

Deze verplichting geldt niet voor entiteiten die niet in de ESR-consolidatie moeten worden opgenomen.

Aangezien de eerste versie van de ESR-geconsolideerde rekening reeds wordt overgemaakt aan het Instituut voor de Nationale Rekeningen ten laatste op 15 februari is het van belang dat de bedrijfsrevisor eventuele opmerkingen naar aanleiding van de auditwerkzaamheden zo snel mogelijk communiceert.

3 Vlaamse overheid

3.1 Beschrijving

De Vlaamse overheid is bevoegd voor de Vlaamse gemeenschaps- (persoonsgebonden materies zoals cultuur, onderwijs, welzijn, sport en taal) en de Vlaamse gewestmateries (grondgebonden materies zoals milieu, ruimtelijke ordening, wonen, mobiliteit, infrastructuur, economie en werkgelegenheid).

De administratieve diensten van de Vlaamse overheid zorgen voor de uitvoering van het beleid dat door de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement wordt uitgetekend. Hun taken en bevoegdheden worden georganiseerd in dertien beleidsdomeinen³:

- Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid
- Bestuurszaken
- Financiën en Begroting
- Internationaal Vlaanderen
- Economie, Wetenschap en Innovatie
- Onderwijs en Vorming
- Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
- Cultuur, Jeugd, Sport en Media
- Werk en Sociale Economie
- Landbouw en Visserij
- Leefmilieu, Natuur en Energie
- Mobiliteit en Openbare Werken
- Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed

Elk beleidsdomein bestaat uit een departement, dat zorgt voor beleidsvoorbereiding en beleidsondersteuning, en een aantal agentschappen, die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het beleid.

³ Dit geeft de toestand weer bij de tweede aanpassing van de begroting 2014. Het regeerakkoord 2014-2019 kondigt aan dat het organogram van de Vlaamse overheid zal worden hertekend door samenvoeging van een aantal beleidsdomeinen en een vermindering van het aantal entiteiten.

3.2 Financiële rapportering

Algemene rekeningen

De algemene rekeningen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest hebben betrekking op de Vlaamse ministeries (i.e. de departementen en de intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid) en de diensten met afzonderlijk beheer (DAB's). Diensten met afzonderlijk beheer hebben een zekere autonomie op budgettair vlak, maar geen rechtspersoonlijkheid.

Artikel 31, § 1, van het Rekendecreet definieert de inhoud van de algemene rekeningen: zij bestaan uit: 1° een jaarrekening met de balans op 31 december en de resultatenrekening, opgesteld op basis van de kosten en de opbrengsten van het afgelopen boekjaar; 2° de rapportering over de uitvoering van de begroting, opgesteld in dezelfde vorm als de begroting; 3° een rapportering die de aansluiting tussen beide rapporteringen bevat; en 4° een toelichting bij de balans, de resultatenrekening en de rapportering over de begroting.

Deze algemene rekeningen worden niet gecertificeerd door een bedrijfsrevisor. Zij zijn wel onderworpen aan de controle van het Rekenhof.

Jaarrekeningen van Vlaamse rechtspersonen

De jaarrekeningen van heel wat Vlaamse rechtspersonen moeten op basis van artikel 50 van het Rekendecreet worden gecertificeerd door een bedrijfsrevisor, maar worden tegelijk op basis van artikel 63 van het Rekendecreet ook onderworpen aan de controle door het Rekenhof.

Geconsolideerde rekening

Artikel 51 van het Rekendecreet bepaalt dat de geconsolideerde rekening van de Vlaamse overheid wordt opgesteld overeenkomstig verordening (EG) nr. 2223/96 van de Raad van 25 juni 1996 betreffende het Europees systeem van de nationale en regionale rekeningen in de Gemeenschap. Zij bestaat enkel uit een uitvoeringsrekening van de begroting en bevat geen bedrijfseconomische balans en resultatenrekening, noch een toelichting.

De geconsolideerde rekening bevat de geconsolideerde uitvoeringscijfers van de begroting voor alle Vlaamse rechtspersonen die ondergebracht worden onder de sectorale code 13.12, rubriek 'deelstaatoverheid' van het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen. De Vlaamse rechtspersonen met een andere sectorale code worden niet geconsolideerd. De verrichtingen met deze rechtspersonen worden weergegeven als verrichtingen met derden.

De geconsolideerde rekening wordt ter kennisgeving aan het Vlaams Parlement bezorgd. Het Rekenhof ontvangt een afschrift.

3.3 Kerncijfers

ESR-consolidatie (in '000 euro)	Begroting 2014
<i>ESR-gecorrigeerde ontvangsten</i>	
- Ministerie Vlaamse Gemeenschap	25.990.780
- Diensten met afzonderlijk beheer	312.449
- Rechtspersonen	1.253.800
	<u>27.557.029</u>
<i>ESR-gecorrigeerde uitgaven</i>	
- Ministerie Vlaamse Gemeenschap	18.790.004
- Diensten met afzonderlijk beheer	1.164.417
- Rechtspersonen	8.046.197
	<u>28.000.618</u>
<i>Saldo</i>	<u>-443.589</u>
Onderbenutting	633.393
Effect verstrengd begrotingstoezicht	-187.774
<i>Vorderingensaldo</i>	<u>2.031</u>

Bron tweede aanpassing van de begroting 2014

De tweede aanpassing van de begroting 2014 sluit af met een positief saldo van 2,0 miljoen euro. De Vlaamse Regering engageert zich ertoe om een begrotingsevenwicht in termen van het vorderingensaldo te realiseren.

De certificering door de bedrijfsrevisoren heeft uitsluitend betrekking op de jaarrekeningen van de Vlaamse rechtspersonen. Hun aandeel in de ESR-ontvangsten en -uitgaven van de geconsolideerde Vlaamse overheid bedraagt in de initiële begroting 2014 respectievelijk 4,5 en 28,7 procent.

Het Rekenhof controleert zowel de algemene rekening met de ontvangsten en uitgaven van de Vlaamse ministeries en DAB's (respectievelijk 95,5 en 71,3 procent van de ESR-ontvangsten en -uitgaven van de geconsolideerde Vlaamse overheid) als de jaarrekeningen van de Vlaamse rechtspersonen. Het Rekendecreet heeft niet expliciet voorzien in een controle van de geconsolideerde cijfers door het Rekenhof, maar heeft het controlebereik van het Rekenhof wel uitgebreid tot alle entiteiten die behoren tot de consolidatieperimeter S.13.12 (Vlaamse deelstaatoverheid).

4 Controlestrategie voor de Vlaamse overheid

4.1 Algemene uitgangspunten

De financiële controlestrategie van het Rekenhof richt zich op de Vlaamse overheid als geheel. Het Rekenhof wil het Vlaams Parlement redelijke zekerheid bieden dat de (geconsolideerde) financiële rapportering van de Vlaamse overheid haar financiële toestand en resultaten getrouw weergeeft. Zijn controles besteden bijzondere aandacht aan de uitvoeringsrekening van de begroting als verantwoording van het gerealiseerde begrotingsbeleid.

Deze afspraken over single audit gelden voor alle entiteiten die onder het toepassingsgebied van het Rekendecreet vallen.

Van bij de planning van zijn financiële controles past het Rekenhof het single auditprincipe toe. Het houdt er rekening mee dat de jaarrekeningen van de Vlaamse rechtspersonen worden gecertificeerd door een bedrijfsrevisor en stemt zijn eigen controleactiviteiten hierop af om dubbele controles te vermijden.

Single audit betekent niet dat de verantwoordelijkheid van het Rekenhof inzake financiële controle en rapportering vermindert. Het Rekenhof is en blijft verantwoordelijk voor de kwaliteit van zijn controles op de budgettaire ontvangsten en uitgaven van de Vlaamse overheid, alsmede voor een passende rapportering van de controleresultaten aan het Vlaams Parlement, ook wanneer deels wordt gesteund op de werkzaamheden van de bedrijfsrevisoren. Dit vereist dat het zijn controles uitvoert in overeenstemming met de professionele auditstandaarden (ISA/ISSAI) en met de regelgeving. In de praktijk hanteert het Rekenhof de auditstandaard ISA 600 "bijzondere overwegingen – controles van financiële overzichten van een groep (inclusief de werkzaamheden van auditors van groepsonderdelen)" als leidraad voor de organisatie van zijn financiële controles.

Uitgaande van de begroting bepaalt het Rekenhof welke groepsonderdelen (entiteiten) van de Vlaamse overheid significant zijn voor zijn controle. Hierbij neemt het zowel kwantitatieve als kwalitatieve criteria in aanmerking.

- Bij groepsonderdelen die omwille van hun financieel belang significant zijn, is een volkomen controle (full audit) door het Rekenhof vereist. Groepsonderdelen van de Vlaamse overheid die financieel minder belangrijk zijn, worden onderworpen aan een summier controle (gebaseerd op een analytisch nazicht).
- Bij groepsonderdelen die omwille van hun bijzondere risico (bv. een budgettair aandachtspunt) significant zijn, richt het Rekenhof zijn auditwerkzaamheden specifiek op dit bijzondere risico.

Wanneer een bedrijfsrevisor de jaarrekening van een groepsonderdeel controleert, zal het Rekenhof zoals een groepsauditor steunen op het werk van deze bedrijfsrevisor, mits het zich kan vergewissen van de inhoud en de resultaten van zijn controle. Bij groepsonderdelen die omwille van hun financieel belang of bijzonder risico significant zijn zal meer overleg en samenwerking tussen het Rekenhof en de bedrijfsrevisor nodig zijn dan bij minder significante groepsonderdelen. *Deze samenwerking in het kader van single audit mag geen kostenverhogend effect op de rekeningencontrole hebben.*

Het Rekenhof zal zijn controleresultaten over de uitvoering van de begroting 2014 publiceren in zijn verslag over de algemene rekening (juni 2015) en in zijn rekeningenboek (oktober 2015). In deze rapporten zal het Rekenhof de Vlaams minister van Financiën en Begroting en het Vlaams Parlement ook verslag uitbrengen over de naleving van het single audit-principe bij de rekeningencontrole.

4.2 Materialiteit

4.2.1 Materialiteit op groepsniveau

Het activiteitsniveau van de Vlaamse overheid wordt financieel best weergegeven door haar (geconsolideerde) begrotingsuitgaven. Voor begrotingsjaar 2014 worden deze netto geraamd op 28.000,6 miljoen euro. Wanneer daarop de richtwaarde⁴ van 0,5% tot 2% van de uitgaven wordt toegepast, geeft dit een interval tussen 140,0 en 561,0 miljoen euro.

Het Rekenhof heeft de materialiteit op groepsniveau neerwaarts bijgesteld tot **100,0 miljoen euro** om rekening te houden met het streven naar een begroting in evenwicht, die politiek wordt vertaald in een break even vorderingensaldo. Fouten die een positief vorderingensaldo omzetten in een tekort worden immers snel als materieel gepercipieerd. Daarom is het aangewezen de materialiteit op groepsniveau wat strenger te maken.

Het Rekenhof gebruikt de materialiteit op groepsniveau ook als drempelwaarde voor de selectie van de financieel significante entiteiten van de Vlaamse overheid (cfr. infra).

4.2.2 Materialiteit groepsonderdelen

De materialiteit op groepsniveau geldt voor het aansturen van de controles op de geconsolideerde ontvangsten en uitgaven van de Vlaamse overheid en voor het beoordelen van de controleresultaten met betrekking tot die geconsolideerde cijfers.

Voor het aansturen van de controles op de jaarrekeningen van individuele groepsonderdelen van de Vlaamse overheid en voor het beoordelen van de controleresultaten op niveau van de individuele jaarrekeningen gaat het Rekenhof de materialiteit op groepsniveau volgens een vaste methodiek toewijzen aan de verschillende groepsonderdelen:

- Het toepassen van de groepsmaterialiteit op niveau van een groepsonderdeel houdt een vrij groot risico in dat kleinere fouten die samen toch van materieel belang zijn niet worden ontdekt.
- Een proportionele verdeling van de groepsmaterialiteit over de te controleren groepsonderdelen zorgt dan weer voor een niet efficiënte controle, waarbij de kleinere entiteiten veel strenger worden gecontroleerd dan de grotere entiteiten.

⁴ De Europese richtlijnen ter uitvoering van de INTOSAI-controlenormen stellen: "Een geschikte materialiteitsdrempel zou bijvoorbeeld kunnen liggen tussen 0,5% en 2% van de waarde die redelijkerwijze het niveau van de financiële activiteiten van een bepaalde instantie of een bepaalde huishouding weerspiegelt. Dit basiscijfer zal meestal gelijk zijn aan het totaal aan uitgaven dan wel ontvangsten doch kan, onder omstandigheden, een ander cijfer zijn, zoals het totaalbedrag van de activa of de leningen, in welk geval andere percentages zouden moeten worden aangehouden."

- Het Rekenhof maakt gebruik van het MACM-model (maximum aggregate component materiality)⁵ om de groepsmaterialiteit te verdelen over de groepsonderdelen. Dit model vermenigvuldigt de groepsmaterialiteit met een multiplicator die is gebaseerd op het aantal significante groepsonderdelen. Het bekomen product wordt verdeeld over de significante groepsonderdelen.

Op basis van de tweede aanpassing van de begroting 2014 selecteerde het Rekenhof 44 financieel significante entiteiten. Bijlage 2 bevat een overzicht van de materialiteit die het Rekenhof bij de controle van deze groepsonderdelen zal toepassen.

De bedrijfsrevisoren certificeren de jaarrekeningen van individuele Vlaamse rechtspersonen. Zij bepalen de materialiteit in functie van deze certificeringsopdracht. Normaliter zal het door de bedrijfsrevisoren toegepaste materialiteitsniveau lager liggen dan de door het Rekenhof bepaalde materialiteit voor het groepsonderdeel, die is afgeleid van de materialiteit op groepsniveau.

Wanneer een bedrijfsrevisor bij een groepsonderdeel van de Vlaamse overheid een hogere materialiteit hanteert dan het Rekenhof in het kader van zijn controle van de geconsolideerde Vlaamse overheid passend acht, zal het Rekenhof de bedrijfsrevisor vragen zijn materialiteit bij te stellen. Daarnaast evalueert het Rekenhof welke bijkomende controlewerkzaamheden het zelf moet uitvoeren om mogelijke afwijkingen in de financiële informatie van het groepsonderdeel, die ook significant zijn voor de controle op groepsniveau, te ontdekken.

4.2.3 Grenswaarde

Alle opmerkingen met een impact vanaf 5 miljoen euro evenals alle opmerkingen die de bedrijfsrevisor als materieel beoordeelt, dienen aan het Rekenhof te worden meegedeeld.

Wanneer de bedrijfsrevisor tijdens zijn/haar controle op fouten of problemen stuit die aanleiding kunnen geven tot een vermelding in het single auditverslag, brengt hij/zij het Rekenhof daar zo snel mogelijk van op de hoogte. Daarbij wordt zowel de inhoud van de opmerking, de aard van de fout, de geraamde impact, de reactie van de gecontroleerde, als een kopie van de onderbouwende stukken meegedeeld.

4.3 Geconsolideerde Vlaamse overheid

4.3.1 Toepassingsgebied

De afspraken over single audit gelden voor alle entiteiten die onder het toepassingsgebied van het Rekendecreet vallen. Het betreft zowel entiteiten binnen de consolidatieperimeter Vlaamse overheid (met sectorcode S13.12), die reeds in de geconsolideerde rekening worden opgenomen, als entiteiten buiten de geconsolideerde rekening (entiteiten met sectorcode S13.12 die nog niet worden geconsolideerd of entiteiten met een andere sectorcode). Ter informatie worden alle entiteiten opgelijst in bijlage 1.

⁵ Component Materiality for Group Audits, by Steven M. Glover, Douglas F. Prawitt, Jonathan T. Liljegren and William F. Messier Jr., Journal of Accountancy, December 2008, www.journalofaccountancy.com/Issues/2008/Dec/ComponentMaterialityforGroupAudits.htm

Gegevens gebaseerd op tweede aanpassing begroting 2014

Groepsonderdelen	Aantal	%	ESR-uitgaven	%
Binnen consolidatie				
...> 100 mln euro	35	20,5%	25.562 mln euro	91,3%
...10 – 100 mln euro	45	26,3%	2.181 mln euro	7,8%
...< 10 mln euro	91	53,2%	255 mln euro	0,8%
	171	100,0%	27.998 mln euro	100,0%
Buiten consolidatie ⁶				
...> 100 mln euro	9		4.012 mln euro	
...10 – 100 mln euro	21		1.098 mln euro	
...< 10 mln euro	9		31 mln euro	
Geen begroting	17			
	56		5.141 mln euro	

Het Rekenhof kan, overeenkomstig haar eigen autonomie, entiteiten controleren die niet aan het Rekendecreet zijn onderworpen, maar deze controles vallen buiten het afsprakenkader van single audit.

4.3.2 Significante groepsonderdelen

Entiteiten waarvan de ESR-uitgaven hoger zijn dan de materialiteit op groepsniveau (100,0 miljoen euro), beschouwt het Rekenhof als significante groepsonderdelen.

Wanneer een bedrijfsrevisor de jaarrekening van een significant groepsonderdeel certificeert, zal het Rekenhof minstens twee overlegmomenten met de bedrijfsrevisor afspreken:

- *Planning*
tijdens het planningsoverleg bespreken het Rekenhofteam en de bedrijfsrevisor hun risicoanalyse (inclusief budgettaire aandachtspunten) en geplande controleaanpak. Zij overleggen wanneer en hoe de rekeningencontrole zal worden uitgevoerd.
- *Rapportering*
tijdens dit overleg bespreekt de bedrijfsrevisor de resultaten van zijn rekeningencontrole met het Rekenhofteam. Daarbij kan het Rekenhofteam inzage vragen in het werkdossier van de bedrijfsrevisor.

4.3.3 Niet-significante groepsonderdelen

Bij entiteiten waarvan de ESR-uitgaven lager zijn dan de materialiteit op groepsniveau, beslist het Rekenhof welke overlegmomenten met de bedrijfsrevisor nodig zijn. Een overlegmoment is vereist wanneer de bedrijfsrevisor een verklaring geeft die afwijkt van een goedkeurende verklaring.

⁶ Merk op dat deze categorieën een wat vertekend beeld kunnen geven omdat een aantal entiteiten geen begroting hebben ingediend

4.4 Praktische afspraken

Deze afspraken zijn gebaseerd op en een explicitering van de bepalingen van het besluit van de Vlaamse regering betreffende controle en single audit en van de afsprakennota inzake audit in de Vlaamse administratie en de lokale besturen. Het Rekenhof, het Instituut van de Bedrijfsrevisoren (namens de bedrijfsrevisoren) en het departement FB (voor de minister bevoegd voor Financiën en Begroting) hebben zich ertoe verbonden deze afspraken op loyale wijze na te leven.

4.4.1 Contactpersonen

Het Rekenhof en de bedrijfsrevisoren zorgen ervoor dat hun auditteams die bij dezelfde entiteit werkzaam zijn, rechtstreeks en informeel contact met elkaar kunnen opnemen om informatie te delen.

- Zij bezorgen elkaar een lijst met contactpersonen.
- In geval bepaalde contactpersonen wijzigen, engageren zij zich om elkaar zo snel mogelijk op de hoogte te stellen.
- Het centraal permanent dossier⁷ bevat per entiteit algemene informatie over de controleactoren, de looptijd van hun mandaat, alsook de persoon of personen met wie contact moet worden opgenomen, met vermelding van hun contactgegevens. Het Rekenhof en de bedrijfsrevisoren zorgen ervoor dat de hen betreffende informatie in het permanent dossier actueel blijft.

Het departement FB staat in voor het functioneel en technisch beheer van het “centraal permanent dossier” en sluit hiervoor de nodige overeenkomsten.

4.4.2 Strategie en planning

Het Rekenhof en de bedrijfsrevisoren overleggen met elkaar over de gevolgde auditstrategie en leggen in functie daarvan hun auditplanning vast. Daarbij herleiden zij de dubbele werkzaamheden tot een minimum.

- Aansluitend bij het onderzoek van de begroting (en de FORM-analyse) informeert het Rekenhof de bedrijfsrevisor over de vooropgestelde auditstrategie voor die entiteiten van de Vlaamse overheid waar zij samen actief zijn. Binnen die klijntlijnen stemmen het Rekenhof en de bedrijfsrevisor hun auditaanpak op elkaar af. Hierbij komen volgende elementen aan bod:
 - Significante versus niet-significante groepsonderdelen (zie bijlage 2)
 - Door het Rekenhof toegepaste materialiteitsdrempels: groepsmaterialiteit, afgeleide materialiteit voor het groepsonderdeel, grenswaarde (zie 4.2)
 - Door de bedrijfsrevisor gehanteerde materialiteitsdrempels
 - ...
- Zij kunnen contact met elkaar opnemen om kennis en ervaring (over een entiteit of organisatie, een specifieke materie, ...) te delen en de resultaten van hun monitoring en risicoanalyse uit te wisselen en toe te lichten. Dit betreft onder meer:

- Belang van de entiteit binnen het beleidsdomein
 - Aandachtspunten bij de begroting
 - Evaluatie van het risicomanagement van de entiteit, met eigen aanvullingen
 - Prioriteiten bij de rekeningencontrole
 - Opvolging van opmerkingen van vorige jaren
 - ...
- De tijdelijke samenwerking over de uitvoering van controleactiviteiten in het kader van de jaarrekening kan worden besproken.
- Zij informeren elkaar tijdig over de planning van hun auditactiviteiten bij entiteiten van de Vlaamse overheid, waar zij samen actief zijn. Zij lichten ook de entiteit tijdig in over de in de jaarplanning opgenomen controleactiviteiten:
 - De bedrijfsrevisor laat het Rekenhof weten welke interimwerkzaamheden hij/zij plant en wanneer die worden uitgevoerd.
 - De bedrijfsrevisor laat het Rekenhof weten wanneer de eindejaarscontrole zal worden uitgevoerd.
 - Het Rekenhof laat de bedrijfsrevisor weten welke bijzondere onderzoeken het heeft gepland en in welke periode die worden uitgevoerd.
 - Het Rekenhof laat de bedrijfsrevisor weten of het in het kader van de controle van de jaarrekening nog bijkomende werkzaamheden plant.
- Belangrijke verschuivingen in de auditplanning, de auditaanpak of de inhoud van de controle worden tijdig gecommuniceerd, zodat elke controleactor hiermee rekening kan houden bij de planning van de eigen werkzaamheden.
- De controleactoren informeren elkaar over de aanvang van een audit- of controleopdracht.

4.4.3. Uitvoering van de controle

Het Rekenhof en de bedrijfsrevisor maken maximaal gebruik van de resultaten van elkaars audit- en controlewerkzaamheden. Om dat te realiseren, houden zij elkaar stelselmatig op de hoogte over de resultaten van hun audits bij die entiteiten van de Vlaamse overheid waar zij samen actief zijn en verschaffen zij elkaar toelichting over de uitgevoerde onderzoeken.

- Zij kunnen elkaar informatie vragen over de stand van uitvoering van de auditplanning.
- Op verzoek kan mondeling toelichting worden gegeven bij een auditrapport of controleverslag.
- De controleactoren hebben inzage in elkaars werkprogramma en werkdoossier.
- De controleactoren kunnen informatie uit hun controlewerkzaamheden toelichten.
- Afwijkende standpunten tussen bedrijfsrevisoren en Rekenhof moeten zoveel mogelijk worden voorkomen. Indien een verschil in mening ontstaat, proberen beide partijen altijd tot een consensus te komen. Wanneer dat niet lukt, zal het Rekenhof in zijn rapportering beide standpunten vermelden. Deze gevallen moeten stelselmatig worden signaleerd aan de stuurgroep single audit.

4.4.4 Afsluitend gesprek (closing meeting)

- Het Rekenhof wordt altijd uitgenodigd voor het afsluitend gesprek van de bedrijfsrevisor met de financiële directie/leidend ambtenaar van de entiteit. De

bedrijfsrevisor brengt het Rekenhof hiervan tijdig op de hoogte. Het Rekenhof verwittigt of het aanwezig zal zijn.

- Ter voorbereiding van het afsluitend gesprek bezorgt de bedrijfsrevisor tijdig:
 - De agenda van de het afsluitend gesprek.
 - Een analytisch nazicht van zowel de balans en resultatenrekening, als van de uitvoeringsrekening van de begroting. Hierbij ligt de nadruk op het analytisch nazicht van de activiteiten van de instelling.
 - Een samenvattende nota (audit summary memorandum) waarin alle problemen aangaande de rekeningencontrole worden samengevat, met een kopie van de onderliggende verantwoordingsstukken.
- Het Rekenhof heeft het recht de werkpapieren van de bedrijfsrevisor in te kijken voorafgaand aan het afsluitend gesprek.
- Bij entiteiten die beschikken over een auditcomité, wordt het Rekenhof ook uitgenodigd op die vergaderingen waarop de jaarrekening en de auditverslagen van de bedrijfsrevisor worden behandeld. De bedrijfsrevisor brengt het Rekenhof tijdig op de hoogte van de vergadering van het auditcomité waarop zijn tussenkomst is voorzien.
- In voorkomend geval, wanneer tijdens het afsluitend gesprek andere materiële zaken zouden zijn besproken dan diegene die worden opgenomen in het single auditverslag of de managementletter, wordt een verslag van het afsluitend gesprek bezorgd aan het departement FB.

4.4.5. Auditrapporten

Het Rekenhof en de bedrijfsrevisor wisselen stelselmatig hun (audit)rapporten uit over de entiteiten van de Vlaamse administratie, die zij gemeenschappelijk hebben als controledomein:

- De commissaris of bedrijfsrevisor van de gecontroleerde entiteit bezorgt zo snel mogelijk na het afsluitend gesprek een exemplaar van zijn single auditverslag en van de gecertificeerde rekening aan het departement FB, dat deze documenten onmiddellijk opneemt in het permanent dossier. Tegelijk bezorgt hij een exemplaar van zijn single auditverslag, van de gecertificeerde rekening en van zijn management letter aan het Rekenhof (en aan Audit Vlaanderen). De uiterste datum is de deadline van het Rekendecreet (21 april).
- Na de interimcontrole bezorgt de bedrijfsrevisor het Rekenhof een samenvattende nota van bevindingen.
- Het Rekenhof bezorgt de bedrijfsrevisor stelselmatig een kopie van zijn brieven en verslagen over entiteiten waar zij samen actief zijn.
- Alle auditverslagen en aanbevelingsbrieven (managementletters) van de voorbije vijf jaar worden bijgehouden in het vertrouwelijke deel van het centrale permanent dossier, waarvan de informatie alleen ter beschikking wordt gesteld van de betrokken entiteit en van de controleactoren die betrokken zijn bij die entiteit. Het Rekenhof en de bedrijfsrevisoren zorgen ervoor dat de hen betreffende informatie in het permanent dossier actueel blijft.

5. Tijdpad voor de audit van de rekeningen 2014

- Planningsoverleg tussen bedrijfsrevisor en Rekenhof voor audit van significante groepsonderdelen: december 2014 - januari 2015
(op initiatief van het Rekenhof controleteam)
- Uiterlijk op 31 maart 2015: de bedrijfsrevisor brengt het Rekenhof op de hoogte van de opmerkingen, fouten en correcties die van invloed kunnen zijn op de (geconsolideerde) ESR-rapportering van de Vlaamse overheid. De volgende werkdag bezorgt het Rekenhof een kopie aan het departement FB.
- Tijdig voor het afsluitend gesprek (closing meeting) bezorgt de bedrijfsrevisor de agenda, een analytisch nazicht en een samenvattende nota (audit summary memorandum) aan het Rekenhof
- Uiterlijk op 21 april 2015 bezorgt de bedrijfsrevisor het auditverslag samen met de gecertificeerde jaarrekening 2014 aan het departement FB die deze stukken op zijn beurt overmaakt aan het Rekenhof en Audit Vlaanderen

6. Contact

Beleidsdomeinen Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid, Bestuurszaken, en Financiën en Begroting
Daniel Vandendriessche, eerste auditeur revisor, directie 9.1
Telefoon: 02/551 84 98

Beleidsdomeinen Internationaal Vlaanderen, Onderwijs en Vorming, Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, en Cultuur, Jeugd, Sport en Media
Hilde François, eerste auditeur revisor, directie 9.2
Telefoon: 02/551 84 69

Beleidsdomeinen Economie, Wetenschap en Innovatie, Werk en Sociale Economie, Landbouw en Visserij, Leefmilieu, Natuur en Energie, en Mobiliteit en Openbare Werken
Kris Neven, eerste auditeur revisor, directie 9.3
Telefoon: 02/551 84 33

Beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed
Frank Smet, eerste auditeur revisor, directie 9.4
Telefoon: 02/551 82 92

Departement Financiën en Begroting
Henk Goossens, directeur afdeling Financiële Diensten en Rapportering
Telefoon: 02/553 49 08

Departement Financiën en Begroting
Sara Franqui, diensthoofd rechtspersonen, afdeling Financiële Diensten en Rapportering
Telefoon: 02/553 57 80

Opgemaakt in drie exemplaren en ondertekend op datum van

Ignace DESOMER

Voorzitter van het Rekenhof

Daniel KROES

Voorzitter van het Instituut
van de Bedrijfsrevisoren

Annemie TURTENBOOM

Viceminister-president van de Vlaamse Regering
en Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie

BIJLAGE 1

Eenheden van de publieke sector

De Nationale Bank van België publiceert jaarlijks een lijst met eenheden van de publieke sector. Deze bijlage is gebaseerd op de stand van zaken op 30 september 2014.

Op basis van de tweede begrotingsaanpassing 2014 worden de entiteiten van de Vlaamse overheid opgedeeld in drie deellijsten:

- De entiteiten opgenomen in de geconsolideerde begrotingscijfers 2014;
- De entiteiten met sectorcode S.1312 die voorlopig nog niet worden geconsolideerd;
- De entiteiten met een andere sectorcode

Kolom *Rekendecreet* geeft aan welke entiteiten onderworpen zijn aan het Rekendecreet. De verwijzing naar artikel 4, § 2 betekent dat de entiteit wordt vermeld in artikel 84 van het ontwerp van decreet houdende de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2014 (in uitvoering van artikel 4, § 3 van het Rekendecreet). De afspraken over single audit zijn van toepassing op alle entiteiten onderworpen aan het Rekendecreet.

Kolom *sectorcode*:

- S.1312 = deelstaatoverheid
- S.1314 = sociale zekerheidsinstelling
- S.11001 = niet-financiële vennootschappen in handen van de overheid
- S.12701 = financiële instellingen en kredietverstrekkers in handen van de overheid
- S.12901 = pensioenfondsen in handen van de overheid

	Geconsolideerde rekening	Rekendecreet	Sectorcode
	HOGERE ENTITEITEN		
ministerie	Vlaams Parlement	protocol	S.1312
ministerie	Kabinetten en Vlaamse regering	4, § 1, 1°	S.1312
	BELEIDSDOMEIN DIENSTEN VOOR ALGEMEEN REGERINGSBELEID		
ministerie	departement	4, § 1, 1°	S.1312
ministerie	iva audit Vlaanderen	4, § 1, 1°	S.1312
ministerie	iva Studiedienst van de Vlaamse Regering	4, § 1, 1°	S.1312
DAB	Audit Vlaanderen	4, § 1, 1°	S.1312
rechtspersonen	EVA Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Sociaal - Economische Raad van Vlaanderen	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Vlaams Brusselfonds	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	EVA de Rand v.z.w.	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	EVA Muntpunt	4, § 2	S.1312
	BELEIDSDOMEIN BESTUURSZAKEN		
ministerie	departement	4, § 1, 1°	S.1312
ministerie	iva agentschap facilitair management	4, § 1, 1°	S.1312
ministerie	iva agentschap overheidspersoneel	4, § 1, 1°	S.1312
ministerie	iva agentschap voor binnenlands bestuur	4, § 1, 1°	S.1312
ministerie	iva agentschap E-government en ICT-beheer	4, § 1, 1°	S.1312
ministerie	Gouverneurs en arrondissementscommissarissen	4, § 1, 1°	S.1312
ministerie	Dienst van de bestuursrechtscollages	4, § 1, 1°	S.1312
DAB	Schoonmaak	4, § 1, 1°	S.1312
DAB	Digitale drukkerij	4, § 1, 1°	S.1312
DAB	Catering	4, § 1, 1°	S.1312
DAB	Informatie Vlaanderen (voorheen: ICT)	4, § 1, 1°	S.1312
DAB	Overheidspersoneel	4, § 1, 1°	S.1312
rechtspersonen	Vlaamse Adviesraad Bestuurszaken	4, § 1, 2°	S.1312

Geconsolideerde rekening		Rekendecreet	Sectorcode
rechtspersonen	EVA Agentschap Integratie en Inburgering	4, § 2	S.1312
	BELEIDSDOMEIN FINANCIEN EN BEGROTING		
ministerie	departement	4, § 1, 1°	S.1312
ministerie	iva vlaamse belastingdienst	4, § 1, 1°	S.1312
DAB	Veiling emissierechten	4, § 1, 1°	S.1312
rechtspersonen	IVA Vlaams Toekomstfonds	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Vlaams Fonds voor Lastendelging	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige investeringsuitgaven	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	VZW Egalisatiefonds voor de Responsabiliseringsbijdrage van de Vlaamse Gemeenschap (Vlaams pensioenfonds)	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	NV Diestsepoort	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	NV LAK Invest	4, § 2	S.1312
	BELEIDSDOMEIN INTERNATIONAAL VLAANDEREN		
ministerie	departement	4, § 1, 1°	S.1312
DAB	Waarborgfonds Microfinanciering	4, § 1, 1°	S.1312
rechtspersonen	IVA Toerisme Vlaanderen	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	EVA Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Strategische Adviesraad Internationaal Vlaanderen	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	VZW Vlaams-Europees Verbindingsagentschap	4, § 2	S.1312
	BELEIDSDOMEIN ECONOMIE, WETENSCHAP EN INNOVATIE		
ministerie	departement	4, § 1, 1°	S.1312
ministerie	iva agentschap ondernemen	4, § 1, 1°	S.1312
rechtspersonen	Vlaamse raad voor Wetenschap en Innovatie	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Instituut voor de aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Fonds Flankerend Economisch Beleid	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	NV Vlaams Instituut voor technologisch onderzoek	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	EVA Agentschap Plantentuin Meise	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	EVA Participatiemaatschappij Vlaanderen	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	EVA Herculesstichting	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	EVA Limburgse Reconversiematschappij	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	EVA Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek - Vlaanderen	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	EVA Vlaams Energiebedrijf	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	VZW Vlaams Interuniversitair Instituut voor de Biotechnologie	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	VZW Vlaams Instituut voor de Zee	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	NV Waarborgbeheer	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	NV Gigarant	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	NV PMV re Vinci	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	NV Mijnen	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	NV Algemene Diensten Vennootschap	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	NV LRM Beheer	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	NV KMOFIN	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	NV KMOFIN II	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	NV Arkimedesfonds II	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	NV Arkimedes Management	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	NV PMV Beheer	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	NV Biotech Fonds Vlaanderen	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	NV Nautinvest	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	NV Novovil	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	NV Novagora	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	NV Participatiefonds Vlaanderen	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	Comm.VA Vlaams Innovatiefonds (VINNOF)	4, § 2	S.1312

	Geconsolideerde rekening	Rekendecreet	Sectorcode
rechtspersonen	Comm.VA PMV-Tina	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	Koninklijke Vlaamse academië van België voor wetenschappen, letteren en schone kunsten	4, § 2	S.1312
BELEIDSDOMEIN ONDERWIJS EN VORMING			
ministerie	departement	4, § 1, 1°	S.1312
ministerie	iva Agentschap voor onderwijsdiensten	4, § 1, 1°	S.1312
ministerie	iva Agentschap hoger onderwijs, volwassenenonderwijs en studietoelagen	4, § 1, 1°	S.1312
ministerie	iva Agentschap voor onderwijscommunicatie	4, § 1, 1°	S.1312
ministerie	iva Agentschap voor kwaliteitszorg in onderwijs en vorming	4, § 1, 1°	S.1312
DAB	Fonds Inschrijvingsgelden Centra Volwassenenonderwijs	4, § 1, 1°	S.1312
rechtspersonen	IVA Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Vlaamse Onderwijsraad	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Het Gemeenschapsonderwijs	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	VZW EPON	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	NV Schoolinvest	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	NV UP36 Invest	4, § 2	S.1312
BELEIDSDOMEIN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN			
ministerie	departement	4, § 1, 1°	S.1312
ministerie	iva zorg en gezondheid	4, § 1, 1°	S.1312
ministerie	iva jongerenwelzijn	4, § 1, 1°	S.1312
ministerie	iva inspectie welzijn en volksgezondheid	4, § 1, 1°	S.1312
DAB	Centrum voor Informatie, Communicatie, Opleiding en Vorming in de welzijnssector	4, § 1, 1°	S.1312
rechtspersonen	IVA Kind en Gezin	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	IVA Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	IVA Fonds Jongerenwelzijn	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	IVA Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden	4, § 1, 2°	S.1312
BELEIDSDOMEIN CULTUUR, JEUGD, SPORT EN MEDIA			
ministerie	departement	4, § 1, 1°	S.1312
ministerie	iva kunsten en erfgoed	4, § 1, 1°	S.1312
ministerie	iva sociaal-cultureel werk voor jeugd en volwassenen	4, § 1, 1°	S.1312
ministerie	iva KMSKA (Koninklijk Museum voor Schone Kunsten te Antwerpen)	4, § 1, 1°	S.1312
DAB	Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen	4, § 1, 1°	S.1312
DAB	Kasteel van Gaasbeek	4, § 1, 1°	S.1312
DAB	Landscommanderij Alden Biesen	4, § 1, 1°	S.1312
DAB	Uitleendienst kampeermateriaal voor de jeugd	4, § 1, 1°	S.1312
rechtspersonen	IVA Agentschap ter Bevordering van de Lichamelijke Ontwikkeling, de Sport en Openluchtrecreatie	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	EVA Vlaamse Regulator voor de Media	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Strategische Adviesraad Cultuur, Jeugd, Sport en Media	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Fonds Culturele Infrastructuur	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Topstukkenfonds	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Vlaamse Radio en Televisie	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Vlaams Fonds voor de Letteren	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	VZW Vlaams Audiovisueel Fonds	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	VZW de Singel	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	VZW Beheerscommissie Kunstcampus	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	VZW MHKA	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	VZW Kunsthuis Opera Vlaanderen Ballet Vlaanderen	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	VZW Pensioenfonds voor de rust- en overlevingspensioenen van het statutair personeel van de NV publiek recht VRT	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	Koninklijke academie voor Nederlandse taal- en letterkunde	4, § 2	S.1312

Geconsolideerde rekening		Rekendecreet	Sectorcode
BELEIDSDOMEIN WERK EN SOCIALE ECONOMIE			
ministerie	departement	4, § 1, 1°	S.1312
rechtspersonen	EVA Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddelling en Beroepsopleiding	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	EVA Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming - Syntra Vlaanderen	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Strategische Adviesraad Werk en Sociale Economie	4, § 1, 2°	S.1312
BELEIDSDOMEIN LANDBOUW EN VISSERIJ			
ministerie	departement	4, § 1, 1°	S.1312
ministerie	iva instituut landbouw- en visserijonderzoek	4, § 1, 1°	S.1312
ministerie	iva agentschap voor landbouw en visserij	4, § 1, 1°	S.1312
rechtspersonen	Strategische Adviesraad Landbouw en Visserij	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Eigen Vermogen Instituut Landbouw- en Visserijonderzoek	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Vlaams Landbouwinvesteringsfonds	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Financieringsinstrument voor investeringen in de Vlaamse Visserij en Aquicultuursector	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	VZW Vlaams Infocentrum voor Land- en Tuinbouw	4, § 2	S.1312
BELEIDSDOMEIN LEEFMILIEU NATUUR EN ENERGIE			
ministerie	departement	4, § 1, 1°	S.1312
ministerie	iva Vlaams energieagentschap	4, § 1, 1°	S.1312
ministerie	iva agentschap natuur en bos	4, § 1, 1°	S.1312
ministerie	iva instituut natuur-en bosonderzoek	4, § 1, 1°	S.1312
DAB	Fonds voor Preventie en Sanering inzake Leefmilieu en Natuur	4, § 1, 1°	S.1312
rechtspersonen	IVA Vlaamse Milieumaatschappij	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	IVA Openbare Afvalstoffenmaatschappij	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	EVA Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	EVA Vlaamse Landmaatschappij	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Mina raad - Milieu en Natuurraad Vlaanderen	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Grindfonds	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	NV Vlaamse Milieuholding	4, § 2	S.1312
BELEIDSDOMEIN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN			
ministerie	departement	4, § 1, 1°	S.1312
ministerie	iva agentschap wegen en verkeer	4, § 1, 1°	S.1312
ministerie	iva agentschap maritieme dienstverlening en kust	4, § 1, 1°	S.1312
DAB	Vlaams Infrastructuurfonds	4, § 1, 1°	S.1312
DAB	Loodswezen	4, § 1, 1°	S.1312
DAB	Vloot	4, § 1, 1°	S.1312
rechtspersonen	EVA Waterwegen en Zeekanaal	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	EVA De Scheepvaart	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	EVA Vlaamse Vervoermaatschappij De Lijn	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	EVA Luchthavenontwikkelingsmaatschappij Oostende	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	EVA Luchthavenontwikkelingsmaatschappij Antwerpen	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Pendelfonds	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	NV Vlaamse Havens	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	NV Lijninvest	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	NV Via Invest	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	NV Wandelaar Invest	4, § 2	S.1312
rechtspersonen	NV Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel	4, § 2	S.1312
BELEIDSDOMEIN RUIMTELIJKE ORDENING, WOONBELEID EN ONROEREND ERFGOED			
ministerie	departement	4, § 1, 1°	S.1312
ministerie	iva agentschap wonen vlaanderen	4, § 1, 1°	S.1312
ministerie	iva vlaams instituut voor het onroerend erfgoed	4, § 1, 1°	S.1312
ministerie	iva agentschap inspectie rwo	4, § 1, 1°	S.1312

	Geconsolideerde rekening	Rekendecreet	Sectorcode
DAB	Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed	4, § 1, 1°	S.1312
DAB	Urgentieplan voor de Sociale Huisvesting	4, § 1, 1°	S.1312
DAB	Fonds ter bestrijding van de uithuiszettingen	4, § 1, 1°	S.1312
DAB	Grondfonds	4, § 1, 1°	S.1312
DAB	Herstelfonds	4, § 1, 1°	S.1312
rechtspersonen	Vlaamse Woonraad	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening - Onroerend Erfgoed	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Investeringsfonds voor Grond- en Woonbeleid in Vlaams-Brabant	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Rubiconfonds	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	Garantiefonds Huisvesting	4, § 1, 2°	S.1312
rechtspersonen	NV Vlaamse Erfgoedkluis	4, § 2	S.1312

Entiteiten met sectorcode S13.12, nog niet in de consolidatie verrekend	Rekendecreet	Sectorcode
BELEIDSDOMEIN ECONOMIE, WETENSCHAP EN INNOVATIE		
EVA Vlaamse Participatiemaatschappij	4, § 2	S.1312
NV Gimvindus	4, § 2	S.1312
BELEIDSDOMEIN ONDERWIJS EN VORMING		
Vlaamse Interuniversitaire Raad	4, § 2	S.1312
Vlaamse Hogescholenraad	4, § 2	S.1312
Koninklijk Muziekconservatorium te Gent	4, § 2	S.1312
Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium van Antwerpen	4, § 2	S.1312
Koninklijk Muziekconservatorium te Brussel	4, § 2	S.1312
Universiteit Gent (UGent)	4, § 2	S.1312
Universiteit Antwerpen (UA)	4, § 2	S.1312
Universiteit Hasselt (UHasselt)	4, § 2	S.1312
Vrije universiteit Brussel (VUB)	4, § 2	S.1312
Katholieke universiteit te Leuven (KULeuven)	4, § 2	S.1312
Universitaire Faculteit van Protestantse Godegeleerdheid te Brussel	4, § 2	S.1312
Evangelische theologische faculteit	4, § 2	S.1312
Instituut voor Tropische Geneeskunde	4, § 2	S.1312
VZW Associatie K.U.Leuven	4, § 2	S.1312
VZW Associatie Universiteit en Hogescholen Antwerpen	4, § 2	S.1312
VZW Associatie Universiteit Gent	4, § 2	S.1312
VZW Associatie Universiteit - Hogescholen Limburg	4, § 2	S.1312
VZW Universitaire Associatie Brussel	4, § 2	S.1312
Instellingen van autonoom onderwijs (netoverschrijdende samenwerkingsverbanden of fusies)	4, § 2	S.1312
VZW's "Sociale Voorzieningen" van instellingen van autonoom onderwijs	4, § 2	S.1312
Odisee (voorheen HUB-KAHO)	4, § 2	S.1312
LUCA School of Arts	4, § 2	S.1312
Erasmus Hogeschool Brussel	4, § 2	S.1312
Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen	4, § 2	S.1312
Karel de Grote-Hogeschool Katholieke Hogeschool Antwerpen	4, § 2	S.1312
Hogere Zeevaartschool	4, § 2	S.1312
Thomas More Kempen	4, § 2	S.1312
Thomas More Mechelen - Antwerpen	4, § 2	S.1312
Groep T - Internationale Hogeschool Leuven	4, § 2	S.1312
Katholieke Hogeschool Leuven (KHLeuven)	4, § 2	S.1312
Hogeschool PXL (voorheen XIOS en PHLimburg)	4, § 2	S.1312
Katholieke Hogeschool Limburg (KHLimburg)	4, § 2	S.1312

Entiteiten met sectorcode S13.12, nog niet in de consolidatie verrekend	Rekendecreet	Sectorcode
Katholieke Hogeschool Vives Noord (voorheen KHBO)	4, § 2	S.1312
Hogeschool West-Vlaanderen (HOWEST)	4, § 2	S.1312
Katholieke Hogeschool Vives Zuid (voorheen KATHO)	4, § 2	S.1312
Hogeschool Gent (HOGENT)	4, § 2	S.1312
Arteveldehogeschool	4, § 2	S.1312
BELEIDSDOMEIN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN		
Koninklijke academie voor geneeskunde van België	4, § 2	S.1312
BELEIDSDOMEIN WERK EN SOCIALE ECONOMIE		
EVA ESF - Agentschap Vlaanderen	4, § 2	S.1312
BELEIDSDOMEIN LEEFMILIEU NATUUR EN ENERGIE		
Eigen Vermogen Instituut Natuur-en Bosonderzoek	4, § 1, 2°	S.1312
BELEIDSDOMEIN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN		
DAB Luchthaven Oostende	4, § 1, 1°	S.1312
DAB Luchthaven Antwerpen (Deurne)	4, § 1, 1°	S.1312
Eigen Vermogen Flanders Hydraulics	4, § 1, 2°	S.1312
Tunnel Liefkenshoek (*)	-	S.1312
BELEIDSDOMEIN RUIMTELIJKE ORDENING, WOONBELEID EN ONROEREND ERFGOED		
EVA Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (*)	4, § 1, 2°	S.1312
Vlaams Woningfonds van de Grote Gezinnen (*)	-	S.1312

Bij de tweede aanpassing van de begroting 2014 werden de entiteiten met (*) door middel van een extracomptabele correctie per saldo verrekend in het vorderingensaldo.

Entiteiten buiten de sector S13.12	Rekendecreet	Sectorcode
BELEIDSDOMEIN ONDERWIJS EN VORMING		
Universitair Ziekenhuis Gent	4, § 1, 2°	S.11001
BELEIDSDOMEIN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN		
EVA Psychiatrisch Zorgcentrum Geel	4, § 1, 2°	S.11001
EVA Psychiatrisch Zorgcentrum Rekem	4, § 1, 2°	S.11001
IVA Vlaams Zorgfonds	4, § 1, 2°	S.1314
BELEIDSDOMEIN LANDBOUW EN VISSERIJ		
EVA Vlaams Centrum voor Agro - en Visserijmarketing (VLAM)	4, § 2	S.11001
BELEIDSDOMEIN LEEFMILIEU NATUUR EN ENERGIE		
Eigen Vermogen Ondersteunend Centrum Agentschap Natuur en Bos	4, § 1, 2°	S.11001
De Watergroep (voorheen: Vlaamse maatschappij voor watervoorziening)	4, § 1, 2°	S.11001

BIJLAGE 2

Allocatie van groepsmaterialiteit naar significante groepsonderdelen

Significante groepsonderdelen binnen consolidatie	categorie	materialiteit (in '000 euro)
Agentschap voor onderwijsdiensten	ministerie	64.000
Agentschap voor binnenlands bestuur	ministerie	36.000
Agentschap hoger onderwijs, volwassenenonderwijs en studietoelagen	ministerie	33.000
Vlaams agentschap voor personen met een handicap	rechtspersoon	27.000
Vlaamse vervoersmaatschappij - de Lijn	rechtspersoon	25.000
Zorg en gezondheid	ministerie	21.000
Departement WSE	ministerie	20.000
Kind & Gezin	rechtspersoon	19.000
Vlaamse dienst voor arbeidsbemiddeling en beroepsopleiding	rechtspersoon	18.000
Agentschap wonen Vlaanderen	ministerie	18.000
Vlaams infrastructuurfonds (VIF)	DAB	17.000
Vlaamse radio- en televisieomroep	rechtspersoon	16.000
Departement WVG	ministerie	14.000
Fonds jongerenwelzijn	rechtspersoon	14.000
Departement MOW	ministerie	13.000
Agentschap voor innovatie door wetenschap en innovatie	rechtspersoon	13.000
Departement EWI	ministerie	12.000
Fonds voor de Preventie en Sanering inzake Leefmilieu en Natuur (Minafonds)	DAB	12.000
Sociaal-cultureel werk	ministerie	11.000
Agentschap voor infrastructuur in het onderwijs	rechtspersoon	11.000
Agentschap wegen en verkeer	ministerie	11.000
Departement FB	ministerie	11.000
Waterwegen en zeekanaal nv	rechtspersoon	11.000
Fonds voor wetenschappelijk onderzoek	rechtspersoon	11.000
Vlaams infrastructuurfonds voor persoonsgebonden aangelegenheden	rechtspersoon	11.000
Fonds voor het flankerend economisch beleid	rechtspersoon	10.000
Kunsten en erfgoed	ministerie	9.000
Departement OV	ministerie	8.000
Vlaamse milieumaatschappij	rechtspersoon	8.000
Vlaams agentschap ter bevordering van de lichamelijke ontwikkeling, de sport en de openluchtrecreatie	rechtspersoon	8.000
Vlaamse landmaatschappij	rechtspersoon	8.000
De scheepvaart nv	rechtspersoon	8.000
Agentschap voor facilitair management	ministerie	8.000
Vlaamse instelling voor technologisch onderzoek	rechtspersoon	7.000
Vlaams instituut voor het onroerend erfgoed	ministerie	7.000

Significante groepsonderdelen buiten consolidatie	categorie	materialiteit (in '000 euro)
Katholieke Universiteit Leuven (KULeuven)	rechtspersoon	21.000
Universiteit Gent (UGent)	rechtspersoon	18.000
Vlaamse maatschappij voor watervoorziening - Watergroep (S 11.001)	rechtspersoon	18.000
Universitair ziekenhuis Gent (S11.001)	rechtspersoon	17.000
Vlaams zorgfonds (S 13.14)	rechtspersoon	13.000
Vlaamse maatschappij voor sociaal wonen (S 13.12) (*)	rechtspersoon	12.000
Universiteit Antwerpen (UA)	rechtspersoon	12.000
Vrije Universiteit Brussel (VUB)	rechtspersoon	11.000
Hogeschool Gent (HOGENT)	rechtspersoon	7.000

De Vlaamse maatschappij voor sociaal wonen werd bij de tweede aanpassing van de begroting 2014 per saldo in het vorderingensaldo opgenomen door middel van een extracomptabele correctie.

BIJLAGE 3

Uittreksels uit de regelgeving over single audit

Besluit van de Vlaamse regering betreffende controle en single audit

Artikel 9

§ 1. Onverminderd andere opdrachten waarmee ze door de Vlaamse overheid kunnen worden belast, controleren de bedrijfsrevisoren :

- 1° het getrouwe beeld van de jaarrekening die door de entiteit aan de Vlaamse Regering bij de toepassing van het Rekendecreet moet worden overgezonden;
- 2° het aangepaste karakter en de werking van de administratieve en boekhoudkundige organisatie, gericht op de productie van financiële rapportering.

§ 2. Als de bedrijfsrevisoren hun opdracht uitvoeren, houden ze rekening met de mogelijkheid van fraude. De controle wordt zo opgevat dat de bedrijfsrevisoren een redelijke mate van zekerheid verkrijgen dat de financiële overzichten geen afwijkingen van materieel belang, als gevolg van fraude of van het maken van fouten, bevatten. Van een controle kan evenwel niet worden verlangd dat ze elke fraude aan het licht brengt en de bedrijfsrevisoren zijn niet verplicht die op te sporen.

§ 3. De bedrijfsrevisoren kunnen op elk moment ter plaatse inzage nemen in de boeken, de brieven, de notulen en in alle documenten en geschriften van de entiteit die ze nodig achten voor de uitvoering van hun opdracht.

De bedrijfsrevisoren kunnen van de bestuurders, van de gemachtigden en van de personen die aangesteld zijn door de entiteit, alle ophelderingen en inlichtingen vorderen, en ze kunnen alle verificaties verrichten die ze nodig achten voor de uitvoering van hun opdracht. De bedrijfsrevisoren kunnen vorderen in het bezit te worden gesteld van inlichtingen over publiekrechtelijke of privaatrechtelijke rechtspersonen waarmee de entiteit een samenwerkingsakkoord heeft gesloten, voor zover ze die inlichtingen nodig achten om de financiële toestand van de entiteit te controleren.

§ 4. Ter certificering van de jaarrekening stelt de bedrijfsrevisor een verslag op dat uit de volgende elementen bestaat :

- 1° een inleiding, waarin ten minste wordt vermeld op welke jaarrekening de controle betrekking heeft;
- 2° een beschrijving van de reikwijdte van de controle, waarin ten minste wordt aangegeven welke normen voor de controle bij de uitvoering ervan in acht zijn genomen en of de bedrijfsrevisor van het bestuursorgaan en de personen die aangesteld zijn door de entiteit, de toelichtingen en de informatie hebben verkregen die nodig zijn voor hun controle;
- 3° de aanduiding dat de rekeningen in overeenstemming met het Rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten ervan zijn opgesteld;
- 4° een verklaring waarin de bedrijfsrevisor zijn oordeel geeft of zowel de boekhouding, de

balans, de resultatenrekening als de toelichtingen bij de balans, de resultatenrekening en de rapportering over de begroting een getrouw beeld van het vermogen, de financiële toestand en de verschillende resultaten van de entiteit geeft;
5° de vermelding dat de bedrijfsrevisor al dan niet kennis heeft gekregen van verrichtingen die gedaan zijn of beslissingen die genomen zijn met overtreding van het oprichtingsdecreet of de statuten van de entiteit of van bepalingen uit het Rekendecreet en de uitvoeringsbesluiten ervan.

§ 5. Ter certificering van de uitvoering van de begroting neemt de bedrijfsrevisor in zijn verslag een verklaring op waarin de bedrijfsrevisor zijn oordeel geeft of de uitvoering van de begroting en de aansluiting van de uitvoering van de begroting bij de jaarrekening correct zijn opgesteld.

§ 6. Ter certificering van de jaarlijkse ESR-rapportering neemt de bedrijfsrevisor in zijn verslag de volgende elementen op :
1° de vermelding dat de rapportering al dan niet is opgesteld in overeenstemming met de ESR-regels;
2° de vermelding dat de ESR-rapportering al dan niet op een consistente wijze aansluit bij de rekeningen.

§ 7. Naast andere aanbevelingen over vastgestelde tekortkomingen inzake organisatiebeheersing formuleert de bedrijfsrevisor in de managementletter vastgestelde inefficiënties en inbreuken op andere regelgeving die financiële gevolgen voor de entiteit met zich mee hebben gebracht of zouden kunnen brengen.